

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2007 rd

Regeringens proposition om en andra tilläggsbudget för 2007

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 29 maj 2007 en proposition om en andra tilläggsbudget för 2007 (RP 15/2007 rd) till finansutskottet för beredning.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande tilläggsbudgetmotioner, som riksdagen remitterade till utskottet den 5 juni 2007:

- TBM 1/2007 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Struket anslag för nivåförhöjt parti-stöd (23.27.50)
- TBM 2/2007 rd — Pirkko Ruohonen-Lerner /saf m.fl.: Anslag för personaltillskott till fångvårdsväsendet (25.50.21)
- TBM 3/2007 rd — Kari Rajamäki /sd m.fl.: Anslag för polisens omkostnader (26.75.21)
- TBM 4/2007 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Anslag för polisens omkostnader (26.75.21)
- TBM 5/2007 rd — Leena Rauhala /kd: Anslag för att hjälpa elever som är i behov av särskilt stöd i den grundläggande utbildningen (29.10.30)

- TBM 6/2007 rd — Kari Rajamäki /sd m.fl.: Partiell senareläggning av anslagsbetalningen till Fonden för landsbygdsutveckling (30.20.61)
- TBM 7/2007 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag till Fonden för landsbygdsutveckling för utbetalning av understöd (30.20.61)
- TBM 8/2007 rd — Jouko Laxell /saml: Anslag för en omfartsväg öster om Salo och reparation av en väg i Finby (31.24.78)
- TBM 9/2007 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag för en utredning om att ta i bruk bansträckan Haapamäki—Björneborg (31.40.21)
- TBM 10/2007 rd — Matti Saarinen /sd m.fl.: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
- TBM 11/2007 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
- TBM 12/2007 rd — Jouko Laxell /saml: Anslag för företagens investerings- och utvecklingsprojekt (32.30.45)

FiUB 5/2007 rd — RP 15/2007 rd

- TBM 13/2007 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för höjt stöd för närståendevård (33.32.30)
- TBM 14/2007 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag till sjukvårdsdistrikten för anställning av personal (33.32.30)
- TBM 15/2007 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för statsandel till kommunerna för social- och hälsovården (33.32.30)
- TBM 16/2007 rd — Jouko Laxell /saml: Anslag till kommunerna för personliga assistenter för gravt handikappade (33.32.30)
- TBM 17/2007 rd — Pentti Oinonen /saf: Anslag för höjd statsandel till kommunerna för social- och hälsovården (33.32.30)
- TBM 18/2007 rd — Leena Rauhala /kd: Anslag för höjt stöd för närståendevård och stödtjänster (33.32.30)
- TBM 19/2007 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Slopas anslag för den nya statssekreterartjänsten på arbetsministeriet (34.01.21)
- TBM 20/2007 rd — Pirkko Ruohonen-Lerner /saf m.fl.: Anslag för ökad arbetskrafts-politisk startpeng (34.06.51)
- TBM 21/2007 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Slopas tilläggsanslag för mottagning av kvotflyktingar (34.07.63)
- TBM 22/2007 rd — Jouko Laxell /saml: Anslag för en avloppslinje från Mathildedal och Tykö i Bjärnå till Salo (35.10.77)
- TBM 23/2007 rd — Tuija Nurmi /saml: Anslag för skydd av fågelsjöar (35.40.21)

Beredning i delegation

Ärendet har enligt ärendesammanhang behandlats i finansutskottets alla delegationer.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT- NINGSOMRÅDE

75. Polisväsendet

21. *Polisväsendets omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Det föreslagna anslaget om 600 000 euro räcker till för att i höst ge cirka 50 arbetslösa poliser

jobb i fyra månader. Tanken är att de ska arbeta vid lokalpolisenheter med grundläggande polisuppgifter, särskilt patrullering och övervakning, och därmed göra polisen mer synlig och få medborgarna att känna sig tryggare.

Enligt information till utskottet är ungefär 100 av de polismän som efter 2006 utexaminerats från polisskolan utan jobb. Sommarvikariat väntas vända sysselsättningstrenden något under sommaren.

Polisen föreslog att momentet skulle ökas med en miljon euro. Med den summan hade sysselsättningsproblemet enligt uppgift varit ur världen. Utskottet tycker det är ytterst viktigt att utbildade polismän får jobb och föreslår följaktligen att momentet ökas med 400 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg om 1 000 000 euro.

Huvudtitel 28
FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE

60. Senatfastigheter

I förklaringen till kapitelmotiven argumenterar regeringen för en försäljning av slottsbyggnaden och driftscentrumet inklusive omkringliggande marker på Svidja gård i Sjundea med att Helsingfors universitet upphört med försöksgårdsverksamheten där i slutet av 2006. Det vore följaktligen lämpligast att avstå från ägandet till herrgården. Försäljningen bör ske med hänsyn till att de kulturhistoriska värdena tryggas.

Ladugårdarna, maskinhallarna och den övriga jordbruksinfrastrukturen jämte mark kommer fortfarande att ägarförvaltas av Senatfastigheter. Hyres- och arrendeavtalen om dem fortgår med Helsingfors universitet.

Det finns få intakta medeltida herrgårdsmiljöer i Finland, men Svidja gård hör till dem. Därför har gården ett exceptionellt kulturhistoriskt värde. Eftersom årets andra tilläggsbudgetproposition har beretts utifrån mycket tekniska premisser, ser utskottet ingen anledning att i den tas ställning till en så här exceptionell försäljning. Utskottet föreslår därför att den komplettering av motiven som gäller försäljningstillstånd stryks i propositionen och att ärendet genomgår en grundlig beredning.

Kapitelmotiven får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP)

(Stycke 2 *utesl.*)

Huvudtitel 31
KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Banförvaltningscentralen

21. *Basbanhållningen* (reservationsanslag 2 år)
VR:s intäktsföring av vinst uppgick enligt vad utskottet erfarit till 30,4 miljoner euro 2006. I kommunikationsministeriets anslagsram har en intäktsföring av vinst på 10 miljoner euro anteciperats, men VR:s utdelningsinkomster blev i fjol klart större än det. Intäktsföringen av vinst har under flera år använts för investeringar i spårtrafiken, men VR:s goda resultat till trots föreslår regeringen inget extra anslag för banhållningen.

Banförvaltningscentralen klarar enligt rapport inte av årets arbetsprogram utan tilläggsfinansiering bl.a. för att materialkostnaderna överskridit kostnadskalkylen. Reduceringar måste därför göras i arbetsprogrammet, och som en följd härav tvingas det entreprenadföretag som utför banarbetena till permitteringar redan i höst då vissa pågående entreprenader blir klara. Enligt information till utskottet gäller permitteringarna ca 300 personer och samarbetsförhandlingarna med dem är tänkta att föras i sommar.

Det är viktigt, menar utskottet, att banarbetena kan fortsätta planenligt utan avbrott. Utskottet föreslår att momentet ökas med 20 miljoner euro.

Också med tanke på banornas skick är det viktigt med extra resurser. Årets anslag är inte stora nog för allt som skulle behövas inom basbanhållningen. Utskottet har upplysts om att det årligen skulle behövas omkring 180 miljoner euro för reinvesteringar men att det i år finns bara ca 140 miljoner euro att tillgå för ändamålet. Anslagen har under en lång räkka av år varit alltför nugga och följaktligen har bannätet deklinerat. I år kommer vi t.ex. att ha trafikbegränsningar på ca 600 kilometer mot de senaste årens ca 300 kilometer. En anslagsökning är på sin plats också för

att man ska kunna förbättra vissa för virkesförsörjningen viktiga banavsnitt.

Finansieringen av banunderhållet kräver ett långsiktigare beslutsfattande, framhåller utskottet. Finansieringen får inte vara beroende av tilläggsbudgetar eller intäktsföring av vinst utan finansieringsnivån måste fortsatt ligga på en adekvat och hållbar nivå. Då går det att genomföra projekt på ett i ekonomiskt och operativt hänseende förnuftigt sätt. Dessutom skulle bantrafiken bli mer attraktiv, trafikutsläppen minska och VR:s ekonomi förbättras om banorna är i bra skick, påpekar utskottet.

Utskottet anser att regeringen om inte förr så i samband med den trafikpolitiska redogörelsen ska se till att banhållningen tillförsäkras en hållbar, långsiktig och adekvat finansiering.

Momentet ökas med 20 000 000 euro för basbanhållningen.

Det är också viktigt att det pågående radionätsprojektet slutförs. Enligt inkommen utredning har de 40 miljoner euro som behövs för ett nytt radionät avsatts, men i och med att projektet inte blivit klart har hela anslaget inte använts. För att projektet ska kunna slutföras måste ca 15 miljoner euro, som redan en gång budgeterats, återbudgeteras.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 21 420 000 euro.

Huvudtitel 37

MINSKNING AV STATSSKULDEN

01. Nettoamorteringar på statsskulden och skuldhantering

94. *Nettoamorteringar och skuldhantering* (förslagsanslag)

Momentet minskas med 20 400 000 euro. Minskningen är en följd av de ökningarna som föreslagits under andra huvudtitlars moment.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 1 126 419 000 euro.

SAMMANFATTNING

I propositionen föreslår regeringen att inkomstposterna och momenten ökas med sammanlagt 1 385 470 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen i år med beaktande av den ordinarie budgeten och årets första och andra tilläggsbudget 42 172 681 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med hänvisning till det ovan relaterade och i övrigt omfattande propositionens motiv föreslår finansutskottet

att förslaget till en andra tilläggsbudget för 2007 godkänns i enlighet med propositionen med ändringarna ovan,

att tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—23/2007 rd förkastas och

att den andra tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 1 juli 2007.

Helsingfors den 14 juni 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Tuula Haatainen /sd
Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänst
Pia Viitanen /sd
ers. Matti Kauppila /vänst
Katri Komi /cent
Lauri Kähkönen /sd
Reijo Paajanen /saml
Aila Paloniemi /cent
Eero Reijonen /cent
Johanna Sumuvuori /gröna
Tuula Väättäin /sd

Sekreterare i delegationerna var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Maarit Pekkanen

utskottsråd Marjo Hakkila
utskottsråd Mari Nuutila

RESERVATION 1

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Jordbruk

61. Överföring till Gårdsbrukets utvecklingsfond (reservationsanslag 2 år)

Utvecklingsfondens stödkriterier har blivit ohållbara och lett till okontrollerat stora stödbelopp och stödnivåer som varken är effektiva eller överskådliga. Därför bör stödgrunderna preciseras så att stöden säkert går till unga producenter som arbetar heltid på sin gård och försöker utveckla den. Med vårt förslag om en minskning med 50 miljoner euro vill vi säkerställa att stödkriterierna ses över och att stöden därefter går till utveckling av gårdsbruket och uttryckligen till de producenter som har det sämst ställt ekonomiskt.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 30.20.61 minskas med 50 000 000 euro.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Det stora problemet med basbanhållningen är de njugga anslagen för reinvesteringar. Enligt statsrådets riktlinjer är de klart i underkant. I tilläggsbudgeten föreslås ett anslag på endast 20 miljoner euro. Anslaget för basbanhållning motsvarar då beloppet av TEN-stödet från EU.

Statsjärnvägarna intäkt för 30,4 miljoner euro som vinstutdelning 2007. Hittills har vinstutdelningen alltid anvisats för basbanhållningen. Så bör det göras nu också, för annars kan Banförvaltningscentralen inte genomföra årets arbetsprogram. Om inget tillskott beviljas kommer entreprenörerna bli tvungna att permittera ungefär 300 anställda redan i höst. Förfarandet strider mot regeringens riktlinje för en dynamisk ekonomisk politik och prioritering av samsättningen och företagsamheten.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 31.40.21 ökas med 30 400 000 euro i syfte att förhindra att basbanhållningen kollapsar, trafiksäkerheten försämras och bansträckor stängs.

Reservation 1 /sd

FiUB 5/2007 rd — RP 15/2007 rd

Helsingfors den 14 juni 2007

Kari Rajamäki /sd
Tuula Haatainen /sd
Reijo Laitinen /sd
Matti Saarinen /sd

Lauri Kähkönen /sd
Pia Viitanen /sd
Tuula Väättäinen /sd

RESERVATION 2

Allmän motivering

I den andra tilläggsbudgeten för 2007 uppskattar regeringen att inkomsterna kommer att öka med cirka 785 miljoner euro. Skatterna utgör 482 miljoner euro och dividenderna 139 miljoner euro av denna summa. Regeringen föreslår att utgifterna ökas med knappa 240 miljoner euro.

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen hade gjort det möjligt att lösa många stora samhällsproblem. I synnerhet social- och hälsovården har behov av större anslag. Både industrin och persontrafiken blir lidande på grund av att bannätet är i så dåligt skick.

Det finns inga ekonomiska hinder för att lösa dessa problem. Jag föreslår att kommunernas statsandelar ökas med 30 miljoner euro för att anställa vårdare inom hälsovården och äldreomsorgen och 20 miljoner euro för att stödet för närståendevård ska kunna omfatta alla närståendevårdare som uppfyller kriterierna.

Dessutom föreslår jag 9 miljoner euro för nya överbyggnader för järnvägarna och några andra smärre anslagsökningar.

*Detaljmotivering***ANSLAG****Huvudtitel 25****JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****50. Verkställighet av straff***21. Omkostnader för verkställighet av straff (reservationsanslag 2 år)*

Verkligheten inom fängsvården är dyster: antalet fångar har ökat och fångarnas problem har blivit

svårare år för år och den här utvecklingen ser inte ut att ha något slut. Resurserna och personalen inom fängsvården och inom kriminalvårdens preventiva verksamhet utanför fängelserna har inte ökat i den takt som de växande utmaningarna hade förutsatt.

En utmaning för kriminalvården är i synnerhet att rehabilitera fångarna att anpassa sig till samhället utanför murarna. Det är emellertid inte någon lätt uppgift: man kan inte ta hand om ett klientel som växer och har allt flera problem och kraven på kundarbetet ökar. Kriminalvården har varit tvungen att ta ett allt större ansvar för hälsovården, rehabiliteringen och missbrukarvården för frigivna fångar.

Resursbristen kommer till synes i kriminalvårdens möjligheter att sköta sin grundläggande uppgift, nämligen att förhindra återfall i brott. För att klara sig i det civila behöver en frigiven fånge fortsättning på den vård och rehabilitering som har påbörjats i fängelset. För närvarande finns det inte alltid möjligheter till detta även om en hel del projekt har inletts.

Dessutom har endast en liten del av fångarna en arbetsplats vid frigivningen och i allmänhet saknar de också fast bostad. För att kunna bryta den negativa utvecklingen behöver en frigiven absolut få sitt vardagsliv i ordning. Det är mycket lätt att falla in i en kriminell livsstil på nytt om man inte efter en fängelsevistelse får tillräckligt stöd för att ordna de elementäraste frågorna i livet. Den brottsspiral som många frigivna råkar in i kunde brytas genom effektiva stödåtgärder efter frigivningen.

Efter sin tid i fängelset behöver fången verkliga möjligheter att komma loss från brottsspiralen. För detta ändamål behöver kriminalvården mer resurser för att tillhandahålla fysisk, social och psykisk rehabilitering för frigivna fångar, på en nivå som motsvarar behovet.

Med stöd av det som anføres ovan föreslår jag

att moment 25.50.21 ökas med 2 000 000 euro för preventiva insatser inom kriminalvården.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen har förnyats och de infördes i alla grundskolor före början av innevarande läsår. Kapitel 5 i motiven gäller undervisning av elever i behov av särskilt stöd.

I motiven konstateras att syftet med specialundervisningen är att hjälpa och stödja eleven så att han eller hon har likvärdiga möjligheter att fullgöra sin läroplikt enligt egna förutsättningar tillsammans med sina jämnåriga. Utgångspunkten är elevens starka sidor och hans eller hennes individuella inlärnings- och utvecklingsbehov. Undervisningen ska stödja elevens initiativförmåga och självförtroende. Specialundervisningen förutsätter beslut om var, när och i vilken miljö undervisningen ska ske, olika aktiviteter och resurser för att genomföra den.

För att genomföra målen i praktiken behövs större anslag för den grundläggande utbildningen. Elevgrupperna bör vara rimligt stora, timresurserna bör ge utrymme och tid för inlärn timer för elever i behov av särskilt stöd.

Olika språkstörningar, till exempel dysfasi, har ökat mest. Utöver de elever som helt omfattas av specialundervisningen får omkring 126 000 elever, det vill säga var femte grundskoleelev delvis specialundervisning på grund av lindriga svårigheter.

Med stöd av det som anføres ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 5/2007 rd föreslår jag

att moment 29.10.30 ökas med 5 000 000 euro för undervisning av elever i den grundläggande utbildningen i behov av särskilt stöd.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Bannätets skick är fortfarande till vissa delar kritiskt. Dåliga banor innebär större säkerhetsrisker vid transporter samtidigt som det blir allt svårare för tågen att hålla tidtabellerna. Många banavsnitt är nu belagda med trafikbegränsningar och det är möjligt att antalet trafikbegränsningar kommer att öka kraftigt. Eftersom olika delar av järnvägsnätet är beroende av varandra orsakar trafikbegränsningarna problem för hela huvudbannätet. Detta leder också till sämre kundservice och konkurrenskraft för järnvägarna.

Det räcker ändå inte med att utveckla bannätet utan nätet måste också i framtiden täcka hela landet. Budgetmedel måste riktas till banunderhåll och reparationsinvesteringar så att Banförvaltningscentralen utifrån en fastlagd plan har möjlighet att hålla dels huvudbanorna, dels banor med mindre trafik i trafikerbart skick.

För godstrafikens del innebär de dåliga banorna att viktbegränsningarna försvårar transporten av exempelvis trävaror. På detta sätt försämras villkoren för de företag som skulle vara beredda att utnyttja järnvägen för varutransporter. Om däremot varutransporterna kunde ökas skulle järnvägen bli ett konkurrenskraftigt transportalternativ. Bannätets dåliga skick leder småningom till att industritransporterna, men också per-

sontrafiken, i allt högre grad flyttas över på landsvägarna, som också de är överbelastade och i dåligt skick. Trafikminister Vehviläinen har konstaterat att anslagsunderskottet är 20 miljoner euro. Enligt företrädare för näringslivet uppgår underskottet till 50 miljoner euro.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

att moment 31.40.21 ökas med 30 400 000 euro för nya överbyggnader för järnvägarna.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

15. Utjämning av familjekostnader

Barnfamiljerna har fått det sämre ställt de senaste åren, delvis därför att det inte har gjorts några indexförhöjningar i barnbidragen. Barnbidraget höjdes senast den 1 januari 2004 men höjningen var anspråkslös i förhållande till hur levnadskostnaderna utvecklats. Barnbidraget är viktigt för familjer med små inkomster och därför är det också särskilt viktigt för dem att dess reella värde bevaras.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

att i kapitelmotiven uttalas följande:

Reservationens förslag till uttalande
Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett förslag om att binda barnbidraget vid ett index.

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Utredningsman, professor Sirkka-Liisa Kivelä konstaterar i sin utredning att de försämringar i funktionsförmågan bland dem som fyllt 85 år som skett under de senaste tjugo åren tyder på att det förekommer brister i vården och rehabilite-

ringen av äldre. I stället för kvalitetsrekommendationer behövs bestämmelser på lagnivå om adekvata stödtjänster och omsorgsnivån samt om den personal som behövs för äldreomsorgen. Man måste se till att kommunerna har adekvata resurser för äldreomsorgen.

När antalet äldre ökar, blir de tjänster som erbjuds knappare i förhållande till behovet hos de äldre. Det blir allt svårare för kommunerna att svara på det ökade behovet av omsorg när kommunernas ekonomi blir allt stramare och de har allt svårare att få arbetskraft. De regionala skillnaderna är stora när det gäller tillgång till vård och vårdkvaliteten.

Varje människa har ett oförtytligt människovärde, fastän hon på grund av ålder eller svaghet skulle vara i behov av vård på bäddavdelning. Förra hösten överlämnades till finansministern en vädjan som över 400 000 medborgare skrivit under. Ärendet är viktigt och åtgärderna får inte skjutas upp.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

att i kapitelmotiven uttalas följande:

Reservationens förslag till uttalande
Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lag som säkerställer kvaliteten på äldreomsorgen och tillräcklig service samt anvisar adekvat finansiering för ändamålet.

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

a) Personalen inom den kommunala institutionsvården av äldre har minskat under de senaste femton åren. Samtidigt har vårdtagarnas hälsotillstånd blivit allt sämre. Social- och hälsovårdsministeriet gav en kvalitetsrekommendation för äldreomsorgen 2001. Enligt en bedömning som då gjordes krävs det att 4 000 vårdare anställs om äldreomsorgen ska kunna förbättras.

I Finland försöker vi klara oss med bara hälften av den personal som äldreomsorgen har tillgång till i Sverige. Den rekommenderade målnivån inom institutionsvården för äldre är 0,8 vårdare per patient, men i värsta fall uppnås bara

hälften av detta mål. Bristen på vårdare ersätts enligt forskare med mediciner. Antidepressiva och lugnande medel ordineras rentav 98 % av de äldre, tre gånger mer än i övriga Norden.

Till följd av personalbristen försämras vårdens kvalitet och vårdarna blir överbelastade. Enligt en undersökning som Arbetshälsoinstitutet gjort började sjukfrånvaron i kommunbranschen öka i fjol, i synnerhet bland närvårdare. En människovärdig äldreomsorg med respekt för individen visar hur civiliserat vårt samhälle är. Det har konstaterats att hela vårdsektorn lider av brist på vårdare och det finns inte tillräckligt med vikarier.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 15/2007 rd föreslår jag

att moment 33.32.30 ökas med 30 000 000 euro för statsandelar till social- och hälsovårdsväsendet i kommunerna för att anställa vårdare inom hälsovården och äldreomsorgen.

b) Den ökande efterfrågan på äldreomsorg bör bemötas genom en utveckling av närståendevården. Det är ett ekonomiskt sätt att skapa välbefinnande. Vården i hemmet är ofta mänskligare än institutionsvård och därför också populärare bland äldre.

I budgetpropositionen för år 2007 föreslås att de lediga dagarna för närståendevårdare ska utökas från två till tre i månaden. Det är inte tillräckligt, för närståendevårdarna bör ha åtminstone en ledig dag i veckan. Nu fattas den lediga dagen för en av veckorna i månaden.

De nya förmånerna gäller emellertid bara personer som fått stöd för närståendevård. I Finland finns det uppskattningsvis 300 000 närståendevårdare och av dem får bara lite mer än 26 000 kommunalt stöd för närståendevård. Socialvårdslagens bestämmelser om närståendevård fullföljs alltså inte i kommunerna. Enligt dem ska närståendevården stödjas både ekonomiskt och med hjälp av tjänster.

Kommunerna följer nu en mycket varierande praxis när det gäller vem som har rätt till stöd för

närståendevård. De har inte reserverat tillräckliga anslag för ändamålet och därför tar pengarna ofta slut halvvägs och inga nya avtal kan ingås. Således är det bara i många fall slumpen som avgör om vårdarna kan få stöd eftersom det inte definierats som en subjektiv rättighet.

Antalet stödtagare bör målinriktat utökas och varje person som uppfyller kriterierna bör tillförsäkras möjlighet till stöd för närståendevård. De bör få minst en ledig dag per vecka. På så sätt får de bättre chanser att orka fysiskt och psykiskt.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 18/2007 rd föreslår jag

att moment 33.32.30 ökas med 20 000 000 euro för att utsträcka stödet för närståendevård till alla närståendevårdare som uppfyller kriterierna och för utvidgning av stödtjänsterna så att vårdarna får fyra lediga dagar per stöd-månad i stället för tre.

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

06. Arbetskraftspolitiken

51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)

Startpengen har visat sig ge positiva resultat. Enligt arbetsministeriets utredningar främjar den sysselsättningen effektivt.

I fjol startades ett försök där startpengen kan beviljas arbetslösa såväl som studerande och förvärvsarbetande som ska starta ett företag. Nu har knappt hälften av ansökningarna kommit inom ramen för försöket. Utan försöket hade många företag säkert inte grundats. Startpengen sänker tröskeln för att börja med företagsverksamhet och tillförsäkrar företagaren försörjning i början.

Det har funnits regionala skillnader i fråga om hur startpengen räckt till. Vi måste se till att reservera ett så stort anslag för startpeng i budgeten att det inte förhindrar förverkligandet av en fungerande affärsidé. Startpengen bör på lika grunder beviljas alla som är berättigade till den. Dispositionsplanen för sysselsättningsanslagen är inte bindande i fråga om detta, utan man kan

också använda mer sysselsättningsanslag för startpengen om det behövs. Genom tilläggsfinansiering under momentet försäkrar vi oss om att en tillräcklig summa avsätts för startpengen.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

*att moment 34.06.51 ökas med
7 250 000 euro.*

Helsingfors den 14 juni 2007

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 3

Allmän motivering

Nu är vi bara halvvägs in på året men ändå beräknas skatteintäkterna öka med 482 miljoner euro jämfört med den första tilläggsbudgeten och de övriga inkomsterna beräknas öka med 303 miljoner euro. Dessutom kan vi minska statskassan som visar kumulativt överskott. Den ursprungliga beräkningen av skatteintäkterna höjdes med 200 miljoner euro och de övriga inkomsterna med 550 miljoner euro redan i den första tilläggsbudgeten.

I den första tilläggsbudgeten gick intäkterna nästan enbart till statens pensionsfond och statskulden.

I den andra tilläggsbudgeten föreslår regeringen att statsskulden avkortas med ytterligare 1,147 miljarder euro och anslagen för andra ändamål är bara 239 miljoner euro. Våra förslag är alltså lätta att finansiera. I själva verket visar de här siffrorna att de tilläggsanslag som vi föreslog i budgeten för 2007 skulle ha varit lätta att finansiera med bara de här inkomstökningarna utan de inkomstökningar som vi föreslog.

Detaljmotivering**ANSLAG****Huvudtitel 24****UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****99. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde****22. Utgifter för underhåll av Finlands krishanteringsstyrkor (förslagsanslag)**

Efter terrorattackerna i USA den 11 september 2001 startade en omfattande internationell kamp

mot terrorismen. I samma veva har det pågått militära operationer (OEF, Operation Enduring Freedom) med FN-mandat och under USA:s ledning i Afghanistan mot organisationen al-Qaeda som skyddad av talibanerna organiserar internationell terrorism.

Efter talibanregimens reträtt avtalade de olika folkgrupperna i landet under FN:s ledning om en provisorisk administration. Den inledde sin verksamhet i Kabul den 22 december 2001.

Som en del av fredsprocessen beslutade säkerhetsrådet i sin resolution 1386(2001) den 20 december 2001 att en säkerhetsstyrka (ISAF, International Security Assistance Force) avsedd för Afghanistan skulle bildas.

Resolutionen innehåller ett mandat för den multinationella säkerhetsstyrkan ISAF. Dess uppgift är att biträda den provisoriska regeringen för att upprätthålla säkerheten i Kabul och i dess närområden och på så sätt se till att den provisoriska administrationen och FN-personalen kan arbeta under trygga förhållanden.

Efter ISAF inleddes en längre fredsbevarande operation (en så kallad Follow-on-operation). Den började planeras i januari 2002. Frågan om Finlands deltagande i en sådan fortsatt operation kunde ännu inte tas till behandling. Dessutom skulle FN inleda en operation för civil krishantering, UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) i Afghanistan våren 2002.

Den 10 januari 2002 godkände riksdagen enhälligt utifrån statsrådets redogörelse (SRR 5/2001 rd) att Finland skulle delta i den här militära krishanteringsoperationen.

När ISAF-operationen började höll USA på med sitt eget krig mot talibangerillan (OEF = Operation Enduring Freedom). Men kriget var ännu inte slut då USA ställde om siktet mot Irak och anföll landet 2003. OEF-kriget mot gerillan pågår fortfarande.

Efter att redogörelsen godkändes har ISAF-operationen expanderat så att den nu omfattar hela Afghanistan och USA har fört över trupper

från OEF till ISAF. ISAF-styrkan omfattar nu 30 000 personer. En del av trupperna krigar mot gerillan i de sydliga provinserna Helmand och Kandahar.

Finland och vissa Nato-länder så som Tyskland, Italien, Spanien, Frankrike och Turkiet har begränsat sina trupper i de egentliga stridszonerna. Nato har visserligen bett sina medlemsländer skicka fler trupper till stridszonerna, men de har inte varit villiga att göra det. Bara Polen har lovat skicka fler trupper. President Bush vädjade nyligen till Nato-länderna på nytt. På grund av kriget i Irak kan USA och dess allierade Storbritannien inte utöka sina styrkor i Afghanistan.

Jämfört med operationerna i Kosovo och Bosnien kommer styrkan i Afghanistan knappt upp till en tiondel med beaktande av landets storlek och befolkningens mängd. Satsningarna på återuppbyggnad har också varit små.

Den USA-ledda alliansen anföll Irak och det betydde att alliansens resurser fokuserades på annat håll, alltså möjligheterna att med vapenmakt förbättra säkerheten, aktivera landets egen civil- och säkerhetsförvaltning samt starta ett program för att återuppbygga infrastrukturen och på så sätt snabbt förbättra förhållandena för invånarna.

Enligt beräkningar har 2,5 miljoner unga män nått vapenför ålder efter talibanregimens fall i Afghanistan. Varje år ökar antalet med en halv miljon men kanske bara 150 000 blir adekvat sysselsatta. Därför har rebellerna betydande rekryteringspotential.

Det allmänna missnöjet sprider sig i Afghanistan till följd av de otrygga förhållandena, den passiva polisen och det inaktiva rättsväsendet, korruptionen och den eländiga ekonomin. Invånarna känner sig mer otrygga än för bara några år sedan. Ställvis har den offentliga förvaltningen ersatts av lokala krigsherrar (s.k. war lords) och kriminella gäng. Ett problem är också att de styrkor som strider mot rebellerna har utfört flygbombningar som har förorsakat civiloffer. Därför är det lätt för talibanrörelsen och motståndet att vinna terräng.

Enligt tillgängliga uppgifter har de humanitära frivilligorganisationernas biståndsarbete för-

svårats på sistone. Livsmedels- och andra biståndstransporter blir allt oftare rånade. Under de senaste två månaderna har FN:s livsmedelsprogram utsatts för attacker mot livsmedelstransporter tolv gånger. Tidigare var attackerna så många under en tio månaders period. Enligt FN:s säkerhetsrapport har säkerhetsläget försämrats helt klart under året och biståndsarbetet är mycket farligt eller stöter på fientligt motstånd i större delar av landet än förut. Problemen orsakas av både rebeller och brottslighet.

Förhållandena har också försvårats i närområdena och det lättar inte upp situationen i Afghanistan. USA:s anfall mot Irak har på några år lett till fullständigt kaos i landet. Enligt vissa beräkningar uppgår antalet civila offer till mer än 600 000. Dessutom har mer än fyra miljoner flytt inom eller utanför landets gränser. Där pågår etnisk rensning och ett inbördeskrig mellan olika folkgrupper (sunnimuslimer-shiamuslimer, sunnimuslimer-sunnimuslimer, shiamuslimer-shiamuslimer, araber-kurder). Dessutom krigar grupperna mot USA och dess allierade. Det blir allt mer uppenbart att USA och dess allierade inte längre kan få kontroll över situationen. Ockupationen i Palestina är heller inte slutförd och ingen livsduglig palestinsk stat har grundats, utan i stället hotas de palestinska områdena av kaos. Vidare är läget i Libanon instabilt. Ytterligare förekommer det oroligheter i Pakistan, där regeringen inte har kontroll över hela landet. Det här övergripande läget förvärrar situationen i Afghanistan.

Därför anser vi det nödvändigt att regeringen lämnar en bedömning till riksdagen kring förutsättningarna att lyckas med operationen i Afghanistan.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att följande uttalande tas in i motiveringen till momentet:

Reservationens förslag till uttalande:

Utskottet noterar att läget i Afghanistan är oroväckande. Förvaltningen är korrumperad. Man har inte lyckats åstadkomma en fungerande förvaltning eller

effektiva säkerhetsstyrkor för regeringen. De otrygga förhållandena och den eländiga ekonomin ökar missnöjet med landets regering. Den militära operationen skördar många civila offer. ISAF-operationen har under de senaste fem åren genomgått stora förändringar utan att riksdagen har kunnat bedöma dem: operationen leds nu av Nato och omfattar hela landet, i vissa områden har den utveckats till ett krig och är därför allt svårare att skilja från USA:s fortsatta krig mot talibanerna (Operation Enduring Freedom). Internationella forskningsinstitutioner har framfört allvarliga misstankar om att operationen inte kommer att leda till några resultat. Därför förutsätter utskottet att regeringen lämnar en redogörelse till riksdagen om framtidsutsikterna för operationen i Afghanistan.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

50. Verkställighet av straff

21. Omkostnader för verkställighet av straff (reservationsanslag 2 år)

Vid sidan av engångstillskottet på 2,4 miljoner euro föreslår regeringen 0,5 miljoner euro för att förbättra fängsvårdens verksamhetsbetingelser. Vi anser att tilläggsanslaget är för litet. För att alltför omfattande övertidsarbete ska kunna undvikas måste personalen utökas. Det finns klara brister i hälso- och sjukvården samt rehabiliteringen för fångar. Enligt andan i fängselagen måste det ordnas arbetsterapi.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 25.50.21 ökas med 2 500 000 euro för personaltillskott, hälsovård för fångar och aktivering.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och förebyggande drogarbete (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår ett tilläggsanslag på två miljoner euro för att upprätthålla och utvidga verkstadsverksamheten. Vi anser att tillägget är för litet. Verkstäderna är ett befogat och meningsfullt alternativ för unga som inte fortsätter till gymnasiet eller får yrkesutbildning eller som hoppar av. Det är viktigt att skolavhopparna blir hänvisade till verkstadsverksamheten.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 29.91.51 ökas med 2 000 000 euro.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

50. Vattenhushållning

77. Vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Vi anser inte att det är motiverat att lägga ner fiskodlingen i Sarmijärvi. Dessutom anser vi att anslaget bör höjas med ytterligare 500 000 euro.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 30.50.77 ökas med 500 000 euro.

Dessutom föreslår vi

att följande uttalande tas in i motiveringen till momentet:

Reservationens förslag till uttalande:

Riksdagen förutsätter att fiskodlingen i Sarmijärvi inte läggs ner.

Huvudtitel 31

**KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

Anslagen för basväghållning är otillräckliga. Underhållsskulden har redan vuxit till en miljard euro och hotar att öka ytterligare.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att följande uttalande tas in i motiveringen till huvudtiteln:

Reservationens förslag till uttalande:

Riksdagen noterar att anslaget för basväghållning är otillräckligt och förutsätter att regeringen bereder ett program för att höja anslagsnivån.

40. Banförvaltningscentralen**21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)**

Vi anser att anslaget för basbanhållning är helt otillräckligt i relation till behovet. Det kommer att leda till ett ökat antal begränsningar i trafiken och inom kort till nedläggningar av bansträckor. Genom en anslagshöjning säkerställs också sysselsättningen för personalen vid VR-Rata Oy.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 31.40.21 ökas med 30 400 000 euro.

Huvudtitel 33

**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård**30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)**

Tandvårdssköerna, bristen på vikarier, kortjobben och de dåliga lönerna motiverar ett ökat anslag.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 33.32.30 ökas med 20 000 000 euro.

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

06. Arbetskraftspolitiken

Anslagen har använts intensivt i början så nu behövs det helt klart ett tillägg. Verksamhetsbetingelserna för de arbetslösas organisationer måste också tryggas.

50. Studiesociala förmåner för dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (förslagsanslag)

Vi anser att anslaget är för litet.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att moment 34.06.50 ökas med 5 000 000 euro.

51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)

Vi anser att anslaget är för litet.

Med stöd av det som anføres ovan föreslår vi

*att moment 34.06.51 ökas med
15 000 000 euro.*

Huvudtitel 35

**MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE**

**20. Samhällen, användning av områden och
naturvård**

För närvarande är markägarna villiga till frivilligt naturskydd i mycket större utsträckning än vad anslaget räcker till.

63. Vissa ersättningar i samband med naturvården (reservationsanslag 3 år)

Vi anser att tilläggsanslaget är för litet.

Med stöd av det som anføres ovan föreslår vi

*att moment 35.20.63 ökas med
2 000 000 euro.*

76. Anskaffning av naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Vi anser att tilläggsanslaget är för litet.

Med stöd av det som anføres ovan föreslår vi

*att moment 35.20.76 ökas med
1 000 000 euro.*

Helsingfors den 14 juni 2007

Mikko Kuoppa /vänst
Minna Sirnö /vänst
Matti Kauppila /vänst